

ἂν δὲν ἔμπορῇ νὰ ἀποποιηθῇ τὴν πληρωμὴν τῆς τιμῆς, νὰ ζητήσῃ τὸ ἐλάχισον δι' αὐτὴν ἀσφάλειαν, ἕως ὅτε νὰ βεβαιώσῃ ἱκανῶς ὁ ἐμφανιστὴς τὸ δίκαιον τῆς ἰδιοκτησίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄

Περὶ τῆ ἐμπορίας τῶν πραγματειῶν.

§. 1.

Δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ διατρέψω ἐδῶ πολὺ μὲ τὴν περιγραφὴν, τῆ τί εἰσιν αἱ πραγματεῖαι, ἐπειδὴ πᾶς ὅστις τὰς ἀγοράζει ἢ τὰς πωλεῖ, δύναται μόνος νὰ λάβῃ ἱκανὴν ἰδέαν περὶ τῆς. Διότι ὅλα ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὅποια δίδει τις χρήματα, ἢ κάμνει ἐκδουλεύσεις δύνανται νὰ ὀνομασθῶσι πραγματεῖαι. Ἐὰν ὅμως αὐταὶ εἶναι διορσέαι γενικῶς διὰ τὸ ἐμπόριον, πρέπει νὰ ἔχωσι τὰς ἐπομένους ἰδιοτητας.

Α. Αἱ πραγματεῖαι πρέπει νὰ ἠμπορῶσι νὰ κυλάττωνται, διὰ νὰ προσμέωσι τὸν ἀγοραστὴν. Διότι ἂν ὑπόκηνται εἰς κίνδυνον νὰ διαφθείρωνται εὐκόλα, πρέπει πολλάκις νὰ πωλῶνται μὲ μεγάλην ζημίαν, τὸ ὅποιον δὲν ἤθελεν εἶναι ἀναγκαῖον, ἔὰν ἦτον δυνατόν νὰ προσμένῃ ἄλλον καιρὸν.

Β. Ἐὰν ἐν εἶδος πράγματος πρέπει νὰ προξενῇ ζήτησιν εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ἀνάγκη, νὰ ἀνήκῃ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα· διότι κἀνεὶς δὲν θέλει ἀγοράσει πρᾶγμα τι, μὴ ὄν χρήσιμον διὰ κἀνὲν τέλος.

Γ. Διὰ νὰ γένῃ ἐν πρᾶγμα κυρίως εἶδος πραγματείας δὲν

πρέ-

πρέπει να λαμβάνη τὴν ὑπαρξίν τε χωρὶς τινος κόπης ἢ τέχνης, πρέπει πρὸς τέτοις να ἀνήκη εἰς ἑα ἢ εἰς ἄλλον, ὡς να μὴ ἡμπορῇ καθ' εἰς να ἔχη ὅμοια δίκαια ἐπάνω εἰς αὐτό.

§. 2.

Τὸ κεφαλαῖωδες ἄρθρον διὰ τὸν φιλόπονον καὶ πρακτικὸν πραγματευτὴν εἶναι ἡ γνῶσις τῶν πραγματειῶν. Διὰ τὸτο εἶναι ἄξιον ἀπορίας, ὅτι αὐτὴ, καὶ εἰς πολλὰς μεγάλας ἐμπορικὰς πόλεις λείπει ἀπὸ πραγματευτὰς κατὰ τὰ ἄλλα μεγάλας. Καὶ αὐτοὶ οἱ μεσιταὶ σπανίως εἶναι ἰκανῶς εἰδήμονες τῶν πραγματειῶν, ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνίστανται ἀπὸ ὀψυχεῖς πραγματευτὰς, μὴ ἔχοντες ἄλλον τρόπον να εὕρωσι τὸν πόρον τῆς ζωῆς των. Πολλὰκις καὶ εἰς τὰ πλέον κοινὰ εἶδη πραγματειῶν δεικνυσι σημεῖα τῆς ἀπειρίας των, κρίνοντες ἐν τι πράγμα δι' ἄλλο, τὰ ὅποια κατὰ τι μόνον ὁμοιάζουσι. Εἰς τὰς πραγματείας πρὸς τέτοις εἶναι ἀκόμη πολλὰ περιστατικά, τὰ ὅποια διὰ πολλὰς αἰτίας εἶναι τόσον ἐσιώδη, ὡς ἐξήρηται ἐξ αὐτῶν τὸ πᾶν τὸ κέρδος καὶ τῆς ζημίας. Ἡ φυσικὴ ἱστορία καὶ ἡ Τεχνολογία εἶναι διὰ τὰς συνήθεις μεσίτας πεδιάς δι' ὅλα ἀγεώρητος· καὶ ὅταν πρόκειται εἶδος τι πραγματείας διὰ να ἀγορευθῇ ἢ να πωληθῇ, τὸ ὅποιον δὲν παρρησιάζεται πάντοτε εἰς τὴν Ἀγορὰν, τότε ἡμπορεῖ τις να προσμένη ἀποκρίσεις συμπερασματικὰς. Ἐὰν δὲ εἰς εἶδη τινὰ ἀσυνήθη εἶναι χρεῖα να συμπαραληφθῇ καὶ ἡ Γεωγραφία πρὸς βοήθειαν, τότε προκύπτουσι τὰ πλέον παράξενα σφάλματα, τὰ ὅποια προξενουσι πολλὰς φιλονεικίας.

§. 3.

Πᾶς λοιπὸν τρώοντι καλὸς καὶ ἀσφαλῶς ἐμπορευόμενος πραγματευτῆς, ὀφείλει να καταβάλλῃ ὅλην τὴν προσοχήν τε ἐξαιρέτως εἰς τὴν γνῶσιν τῶν πραγματειῶν. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ εἶναι πράγμα ἄξιον λύπης, να εἶμαι ἀναγκασμένος πάντοτε διὰ πράγματα πολλὰ ἐσιώδη, να ἀφίνωμαι εἰς ξένην κρίσιν, περὶ τῆς ὁποίας δὲν εἶμαι πάντοτε πεπληροφορημένος ὅτι εἶναι ὀρθή.

θή. Μάλιστα δὲν λείπῃσι δόλιοι μεσίται, οἵτινες διὰ τῆτο πα-
 ρισάνῃσι πολλάκις ἐν πράγμα δι' ἄλλο καὶ τὸ πωλῆσιν, ἐπειδὴ
 ἔλαβον ὑπόσχεσιν διὰ τι κέρδος. Ὁ πραγματευτῆς ὅμως δὲν πρέ-
 πει νὰ ἔχη πάντοτε χρεῖαν μεσίτη. Διότι ποσάκις δὲν ἀναγκάζε-
 ται νὰ ταξειδεύῃ ποτὲ μὲν εἰς τῆτον ποτὲ δὲ εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον,
 διὰ νὰ ἀγοράσῃ ἢ νὰ πωλήσῃ πραγματείας, ἐκεῖ λοιπὸν δὲν εὐ-
 ρίσκονται μεσίται καθὼς εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς Ἀγορὰς,
 μῆτε εἶναι δυνατὸν νὰ συμπεριφέρῃ τις μεσίτας. Εἰς ταύτην
 τὴν περίσῃσιν λοιπὸν ὁ εἰς τὰς πραγματείας ἄπειρος πραγμα-
 τευτῆς, δὲν θέλει παρῶρησιασθῆ βέβαια μὲ ὠφέλειαν, μῆτε
 θέλει κάμει ἔργα ἀσφαλῆ καὶ πολυκερδῆ, ἐπειδὴ εἶναι ὑποκει-
 μενος πάντοτε εἰς τὰς δόλους τῶν ἄλλων, οἱ ὅποιοι ἔχῃσι καλλι-
 τέραν πείραν εἰς τὴν γνώσιν τῶν πραγματειῶν.

Ὁ πραγματευτῆς, ὅστις μόνος γνωρίζει πολλὰ καλὰ τὰς
 πραγματείας, ἔχει ἐκ τῆτε καὶ μεγάλον κέρδος χρηματικὸν, τὸ
 ὅποῖον πρέπει νὰ τὸ σερίῃται ὁ μὴ εἰδήμων τῶν πραγματειῶν.
 Κερδαίνει δηλαδὴ πολλάκις τὰ μεσιτικά, ἀγοράζων καὶ πωλῶν
 μόνος, χωρὶς νὰ ζητῆ ἐνίοτε εἰς τῆτο μόνον τὴν γνώμην μεσί-
 τη τινός, εἰς τὸν ὅποῖον πρέπει δι' αὐτὸν τὸν ὀλίγον κόπον νὰ
 δώσῃ τελάχιστον ὃ εἰς τὰ ἑαυτόν. Αὐτὸ τὸ κέρδος ἠμπορεῖ νὰ
 γίνῃται πολλὰ μεγάλον εἰς πραγματευτὰς, οἱ ὅποιοι κάμνῃσι
 μεγάλα ἔργα. Πρὸς τῆτοις, μ' ὅλον ὅπῃ εἰς τὰς σημαντικὰς πό-
 λεις τῆς Εὐρώπης, οἱ μεσίται ἀρχίζοντες τὸ ἐπιτήδευσμά των, ὀρ-
 κίζονται εἰς τὴν Διοίκησιν, νὰ φυλάξωσιν εὐλικρίνειαν εἰς τὸ ἔρ-
 γον των, ὁ πραγματευτῆς δὲν πρέπει νὰ τὰς πιεεῖῃ παραπολύ.

§. 4.

"Ὅλαι αἱ πραγματεῖαι ἢ μετροῦνται ἢ σαθμίζονται, εἴτε
 φενεα, εἴτε σερεὰ σώματα ἠθέλαν εἶναι. Ἡ εὐκολία καὶ ἡ ἐξ
 αὐτῆς προελθῆσα χρῆσις εἰσέφερον τὴν συνήθειαν, τῆ νὰ βάλ-
 λωνται αἱ πλέον εὐκολοπώληται πραγματεῖαι εἰς ἰσομέτρους πί-
 θες (βαρέλια) καὶ δέματα, ὅταν ἀποσέλλωνται, ὅσε γνώ-
 σκων τις τὸ περιεχόμενον ἐνός ἐξ αὐτῶν, νὰ ἠμπορῆ νὰ κρίνῃ
 καὶ περὶ τῶν ἄλλων πίδων κ. τ. λ. μὲ ἰκανὴν ἀκρίβειαν. "Ἐπει-

τα

τα καθμιύεται τὸ περιέχον τὰς πραγματείας, καὶ ἐπ' αὐτὸ τὸ βάρος συμπραίνεται δι' ὅλας τὰς λοιπὰς ὁμοίαις πίδακας καὶ δέματα. Αὕτη ἡ σχεδὸν ὁμοία ἀφαίρεσις, ἣ τις πρέπει τὰ γένη ἀπὸ τὴν σύνθετον ὀλκὴν (Brutto), λέγεται τάρρα, ἢ ὁποία λογαριάζεται συνήθως εἰς ἑκατοσὰς τῆς βαρύτητος τῶν πραγματειῶν. Τ. ε. εἰς πίδακας ἔχει ὀλκὴν σύνθετον π. χ. 1000 λιτρῶν καὶ ὀκινὸς πίδακας, 80 λιτρῶν, μένει λοιπὸν 920 λίτραι καθαρὰ ὀλκὴ (netto) καὶ συμπεριίνομεν ἐκ τῆς, ὅτι 80 λιτρῶν ξύλον χρειάζεται, διὰ τὰ περικλείση 920 λίτρας καθαρὰς πράγματος, ἔτω λοιπὸν ἐκπίπτει ἡ τάρρα 8 εἰς τὰ ἑκατόν.

§. 5.

Ἐκτὸς τῆς τάρρας δίδει ὁ πραγματευτῆς ἔτι μίαν ἄλλην ἀφαίρεσιν, λεγομένην καλὸν ζύγιον τὸ ὁποῖον εἶναι συνήθως 1 ἢ $\frac{3}{4}$ εἰς τὰ ἑκατόν. Ἔτω ἐκπίπτει ἀπὸ τὴν σύνθετον ὀλκὴν ὅταν ἡ τάρρα διορισθῇ δι' ἕκασον κομμάτιον χωριστά. εἰ δὲ καὶ ἀφαιρεθῇ ἡ τάρρα εἰς τὰ ἑκατόν, τότε τὸ καλὸν ζύγιον ἀφαιρεῖται ἐκ τῆς καθαρᾶς ὀλκῆς. Αὐτὸ τὸ καλὸν ζύγιον πρέπει νὰ ἀναπληρώνη ἔξαιρέτως εἰς τὰς μικρὰς μεταπράτας τὴν ῥοπήν τῆς ζυγίαι, τὴν ὁποῖαν δίδασιν αὐτοὶ εἰς τὴν ἐπὶ λεπτῆ πώλησιν τῶν πραγματειῶν. Σημειωτέον ἔτι, ὅτι ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ πωλήσει τινῶν πραγματειῶν, αἱ ὁποῖαι συμπεριέχουσι πολλὰς ἀκαθαρσίας συνειθίζεται μία ἀφαίρεσις, ἣ τις λέγεται Refaction (ἀναπλήρωσις) καὶ γίνεται ἔξαιρέτως εἰς τὴν πορτογαλικὴν ζάχαριν, εἰς τὸν ταβάκον, εἰς τὰς σαφίδας καὶ εἰς ἄλλας πραγματείας, κατ' ἔσοχὴν ὁμως εἰς ἐκεῖνα τὰ εἶδη, τὰ ἔχοντα κανλὰς (κοτζάνια). Αὕτη ἡ ἀναπλήρωσις συνίσταται συνήθως εἰς ἕν τὰ ἑκατόν.

§. 6.

Αἱ πλειότεραι εὐκολοπώλητοι πραγματεῖαι, π. χ. ζάχαρις ὠμὴ ἢ κεκαθαρισμένη, βαφαι, ἢ τὸ λεγομένον ἀρρήνοχον ¹) καὶ ὄρυ-

¹) Aurum pigmentum, Aut. Operment Iseru., χρυσοῖζον κατὰ τὸν Διοσκόριδην ἢ ἀρρήνοχον κατὰ τὸν Γαληνόν, εἶναι βαφὴ κινρὶνῆ' χρυσοῖζουσα φαρμακευτὰ, περιέχουσα ἀρσενικόν, τὴν ὁποῖαν μεταχειρίζονται ἔμῳ μόνον ὡς βαφὴν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀφανισμόν τῶν τριχῶν τῆς σῶματος.

ὄρουσα εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς ἀγορὰς πωλῶνται μὲ διωρισμένην τινὰ ἀφαίρεσιν (ράμπάτο). Αὐτὴ ἡ ἀφαίρεσις εἶναι διωρισμένη ἢ εἰς 7, ἢ εἰς 15 μῆνας, μὲ τόκον ὅμως ἐτήσιον 8 τὰ ἑκατόν, ὅς τις ἴτον ἐν χρήσει ὅτε εἰσῆχθη εἰς τὸ ἐμπόριον ἡ ἀφαίρεσις. Ἐκ τούτου φαίνεται, ὅτι ἡ τῆς ἀφαιρέσεως λήψις δὲν ἔδιδεν ὄφελός τι εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ τὸσὼ μεγαλητέρους τόκους. Πλὴν διετηρήθη ἀκόμη αὐτὴ ἡ συνήθεια², μ' ὅλον ὅπῃ δυσκόλως ἴθιεν εὐρεθῆ πραγματείας ἀσφαλῆς, ὅς τις νὰ ἀγοράσῃ πραγματείας ἐπὶ τόκῳ ἐτησίῳ 8 τὰ ἑκατόν.

§. 7.

Ὅταν λογαριάζηται ἡ τάρρα κ. τ. λ. ἀφίρονται ὅλα τὰ κλάσματα ὅσα εἶναι ὑπὸ τὸ $\frac{1}{2}$, ὅσα δὲ εἶναι ὑπὲρ τὰ $\frac{1}{2}$ λογαριάζονται ὡς ἀκέραια. Διὰ νὰ σαφηνίσω αὐτὰ ὅλα, καὶ νὰ τὰ παραστήσω πρακτικῶς, ἀναφέρω ἐδῶ τὰ ἀκόλουθα παραδείγματα.

Ἀγοράζει τις εἰς Ἀμβέρσῳ 20 πίδες ζάχαριν Γαλλικὴν λευκὴν ὀμὴν, ἕκαστος πίδος ἔχει βάρους σύνθεντον (Bruto) 1600 λιτρῶν, ἡ τάρρα εἶναι 18 τὰ ἑκατόν, τὴν καθαρὰν λίτραν πρὸς 21 $\frac{3}{4}$ φλαιμικὰ γρότα μὲ 8 $\frac{2}{3}$ τὰ ἑκατόν ἀφαίρεσιν (ράμπάτο), πόσα πρέπει νὰ πληρωθῶσι δι' αὐτὴν εἰς τραπεζικὰ νομίσματα;

1600

2) Ἡ ἀφαίρεσις αὐτὴ δηλ. δὴ εἰσῆχθη διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν πραγματειῶν εἰς μετρητὰ, ἐπειδὴ πολλὰ πράγματα πωλῶνται ἐπὶ πίσσει (βερεσέ) διὰ 6 ἢ 12 μῆνας, καὶ ὁ πωλητὴς ἀγίνει τὸν τόκον τῶν τούτων μηνῶν, διὰ νὰ λάβῃ εὐθὺς τὰ μετρητὰ, αὐτὴ εἶναι ἡ πρεῖτη αἰτία τῆς ἀφαιρέσεως· εἰς τινὰ εἶδη ὅμως εἶναι κατὰχρησις ἀπατηλὴ, δι' ἧς κολακεύεται ὁ ἀγοραστὴς μὲ τὴν ἀφαίρεσιν, ἐν ᾧ ὁ πωλητὴς ἐπιφορτίζει ἐνίοτε εἰς τὴν τιμὴν τῆς πραγματείας πολλὰ πλείονα, τῶν ὅσα προβάλλει νὰ ἀφαιρέσῃ.

	1600		λίτραι	
	20		πίθοι	
	32000		λίτραι συνθέτε ὀλκῆς (brutto)	
τάρα 18 τὰ 100	5760			
	26240		λίτραι καθαραί	
καλὸν ζύγιον				
1 τὰ 100	. . 262			
	25978			

ἡ λίτρα πρὸς 21½ φλαϊμικὰ γρότα φέρσει 1624 μάρκας
11 σίλλιγγα καὶ 3 φένιγγα.

Ὀκτώ κίσαι Ἰνδικὸν (λαλάκι) πρὸς 200 ὀκάδες συνθέτε
ὀλκῆς, διὰ τάραν 20 ὀκάδες εἰς ἑκάστην κίσην, καλὸν ζύγιον 1
τὰ 100, ἢ καθαρά ὀκὰ ἐπωλήθη πρὸς γρόσια 55 μὲ 8 ¾ τὰ
100 ἀφαιρέσιν (ράμπάτο).

	200		8	
τάρα 20 ὀκδ. τὴν κίσην 160	}	1600	ὀκάδες	
καλὸν ζύγιον 1 τὰ 100 16	}	176	—	
		1424		
πρὸς γρόσια		55		
		γρ. 49840		
108¾ δίδειν 8¾ ἀφαιρέσιν		3974	: 116 ἄσπρα	
		γρ. 45865	4 ἄσπρα	

Σημείωσις

Αὐτὲς τὲς λογαριασμὲς συνηθίζουσιν οἱ πραγματευταὶ νὰ τὲς
λογαριάζουσιν ἐν συντόμῳ χωρὶς τινος θέσεως, κατὰ τὸν ἀκόλ-
θον τρόπον. Ἀντὶ νὰ λογαριάσω τὴν ἀφαιρέσιν πρὸς 8 ¾
τὰ ἑκατὸν, πολλαπλασιάζω τὴν ποσότητα μόνον μὲ 15, καὶ
μερίζω τὸ πηλίκον μὲ 165, ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ γεγόμενον προκί-
πτει ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῶν κλασμάτων. Πολλοὶ μεταχειρίζον-
ται

ται ταύτην τὴν εὐκολίαν χωρὶς νὰ ἡξείζωσι τὸν λόγον. Εἰς δὲ τὰς πραγματείας, εἰς τὰς ὁποίας λογαριάζεται $4\frac{2}{3}$ τὰ 100 ἀφαιρέσεις, πολλαπλασιάζω τὴν ποσότητα μὲ 7 καὶ διαιρῶ μὲ 157 ὃ δὲ λόγος εἶναι ὁ ἀκόλουθος.

$108\frac{2}{3} :$	$8\frac{2}{3}$	$104\frac{2}{3} :$	$4\frac{2}{3}$
326	26	314	14
$163 :$	13	$157 :$	7

Ἄξιον θαυμασμοῦ εἶναι, ὅτι ὁ τρόπος τῆ νὰ ἀγοράζωσιν, ἢ νὰ πωλῶσιν οἱ ἄνθρωποι μὲ ἀφαιρέσιν (ράμπάτο) διετηρήθη τόσους χρόνους, ἐπειδὴ προξενῆνται δι' αὐτῆ περιστατικὰ καὶ δυσκολίαι εἰς τὰς λογαριασμοὺς, χωρὶς νὰ δώσωσιν ὠφέλειαν τινά.

Πάντη ἀλλέως εἶναι εἰς τὰς πραγματείας, τὰς μετρούμενας μὲ τὸν πήχυν. Εἰς αὐτὰς δὲν δυσκολεῖται τὸν λογαριασμόν μήτε τάρα, μήτε ἀφαιρέσεις μήτε καλὸν ζύγιον ἢ ἀναπλήρωσις (Refaction) κ.τ.λ. ἀλλ' ἀποφασίζει τὸ μῆκος τῆ πήχεως ¹).

§. 8.

Μέγα ὄφελος ἤθελεν εἶναι ἀναμφιβόλως διὰ τὴν ἐλάφρωσιν τῶν ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, ἂν ἤθελεν εἶναι δυνατόν νὰ εἰσαχθῆ πανταχῶ, ἢ τὸλάχιστον εἰς τὰς ἐπισημοτέρας ἐμπορικὰς Ἀγορὰς ὅμοια μέτρα καὶ σταθμὰ. Τῆτο ὅμως δὲν θέλει γένη πώποτε, ἐπειδὴ τόσον δύσκολον ἤθελεν εἶναι τὸ νὰ τὰ εἰσφέρῃ τις πανταχῶ, ὅσον νὰ τὰ κρατήσῃ κατὰ τὸν πρῶτον λογαριασμόν των, διότι ἂν καὶ ἡ προαίρεσις τῶν ἀνθρώπων δὲν ἤθελε κάμη μεταβολὴν τινά, ἤθελε τὴν προξενίση βέβαια ἢ φύσις. ἐπειδὴ εἶναι γνωστὸν, ὅτι τὸ κλίμα ἐνεργεῖ διὰ τῆς θερμότητος, τῆ ψυχῆς κ.τ.λ. εἰς ὅλα τὰ ὄργανα, δι' ἃν πρέπει νὰ παρασταθῆ τὸ βῆρος ἢ τὸ μῆκος, καὶ λοιπὸν δι' αὐτὸ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀκατανίκητον ἐμπόδιον, πρέπει νὰ κάμη μεταβολὴν εἰς τὰ μέτρα καὶ σταθμὰ δύο τόπων κατὰ τὸ κλίμα διαφορετικῶν. Ἐπειδὴ δὲ πᾶς πραγμα-

¹) Εἰς τὴν Κωνσταντινέπολιν καὶ τὰ διὰ τῆ πήχεως μετρούμενα πράγματα δὲν εἶναι ἐλεύθερα ἀπὸ τοιαύτης ἀφαιρέσεως.

γματευτής ὀφείλει νὰ ἡξεύρη ἐξαιρέτως τὰ μέτρα καὶ τὰ σταθμὰ, τὰ ὅποια μεταχειρίζονται οἱ ἐμπορευόμενοι, ἐξέθεσα τὴς ἐν τῷ τέλει τῷ παρόντος πίνακας τῶν ἐπισημοτέρων ἐμπορικῶν Ἀγορῶν, ἐν οἷς χρειᾶς τυχεύσης ἕκαστος δύναται νὰ εἶρη τὰ ἐπισημῶνα μέτρα καὶ σταθμὰ χωρὶς πολλῆς μελέτης. ¹)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

Περὶ Ναυτιλίας ἐν γένει, καθ' ὅσον ἀνήκει εἰς τὸ Ἐμπόριον.

§. 1 :

Ἡ κατασκευὴ τῆς πλοῖος ἀνήκει ἀναντιρρήτως εἰς τὰ τεχνουργήματα, τὰ ὅποια ἐφεύρε τὸ δημοβργικὸν πνεῦμα τῆς ἀνθρώπου. Χιλιάδες χρόνων ἐχρειάσθησαν ἕως ὅτου νὰ φθάσῃ ἡ ναυτιλία εἰς τὴν νῦν τελειότητα, καὶ νὰ προξενήσῃ τὸ παντοδαπὸν κέρδος, τὸ ὅποιον ἀπολαμβάνει ἤδη ἐξ αὐτῆς ἡ κοινωνία τῶν ἀνθρώπων. Ὁ ἀνθρώπος πρέπει νὰ θαυμάσῃ μόνος διὰ τὸ ἔργον τε, βλέπων, ὅτι διὰ τῆς τέχνης τε δύναται νὰ καταφρονήσῃ τὸ φοβερώτατον πάντων τῶν σοικείων, τὸ Ἰδῶρ, τὸν ἀπειρον Ὠκεανὸν, καὶ ὅτι ἠμπορεῖ ἐφ' ἐν πλοῖον ὑπ' αὐτῆς κατασκευασμένον νὰ πλείσῃ περὶ τὸν κόσμον.

Τ

ρη

¹) Εἰς τὸ Γερμανικὸν πρωτότυπον ἔπονται ἀμέσως οἱ πίνακες τῶν μέτρων καὶ σταθμῶν, ὁδὲ μεταφρασῆς παραλιπῶν αὐτῆς, κατὰ ταξὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς ἐκτεθέντας εἰς τὸ τέλος τῆς συγγράμματος.

ρη τῷ κόσμῳ ἄγνωστα, ἦτον αἰτία κυρίως ἡ ἀτελής τέχνη τῆς ναυτιλίας. Ἐξ ὅτε δὲ αὐτὴ ἐφθάσεν εἰς τὸν ἀξιόθαύμαστον βαθμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον τὴν σήμερον τὴν βλέπομεν, ὠφελήθησαν ἐκ ὀλίγου ἡ Ἀστρονομία καὶ ἡ Γεωγραφία. Τὸ νὰ ἐξασπιάζωσι τῶρα ὀλίγοι Εὐρωπαϊκοὶ ἀπειροπληθεῖς τόποι μεμακροσμένων μερῶν τῷ κόσμῳ, τὸ νὰ ἀπολαμβάνωμεν ὅλα τὰ προϊόντα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα φέρουσιν οἱ τόποι διαφέροντες πάντῃ ἀπὸ τὸ ἡμέτερον κλίμα, ὅλα αὐτὰ τὰ κέρδη τὰ γνωρίζομεν ἐκ τῆς τελειοποιηθείσης ναυτιλίας, καὶ ἐκ τῶν πληθυνθέντων μέσων τῷ νὰ ἐνεργῆται.

Τώρα ὅλαι αἱ θάλασσαι εἶναι κεκαλυμμέναι μὲ πλοῖα, τὰ ὁποῖα παρασκευάζει ἡ φιλοπονία τῶν ἀνθρώπων. Μεγάλα κέρδη ἀπήλαυσαν ἐκ τούτων τὰ ἔθνη ἐκεῖνα, ἃ τίνα ἀπέκτησαν τὴν δεσποτείαν τῶν θαλασσιῶν κατὰ τὴν νῦν ἐξασκευμένην μέθοδον, περὶ τῆς ὁποίας τὸ πάλαι ἐδεμίαν εἶχον εἶδησιν τὰ διαθαλάσσης ἐμπορευόμενα ἔθνη εἰς μακρυνας θαλάσσας.

§. 2.

Καὶ οἱ Φοίνικες καὶ οἱ Καρχηδόνιοι ἐνήργουν μὲν τὴν ναυτιλίαν, ἡ διαφορὰ ὅμως ἐκείνης ὡς πρὸς τὴν νῦν ἐνεργεμένην εἶναι ὅσον ἀπέχει ὁ ἄρανος ἀπὸ τῆς γῆς. Ἐκεῖνοι παρέπλεον μόνον τὰ παραθαλάσσια, καὶ προσεῖχον πάντοτε νὰ μὴ χάσωσιν ἀπὸ τὰ ὄμματά των τὴν σερεάν. Δὲν ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν, καὶ δὲν ἐτόλμων ποτὲ νὰ πλεύσωσιν εἰς τὸν Ὠκεανόν.

§. 3.

Τὸ ἐμπόριον ἡμῶν ἐδέποτε ἤθελε δυνηθῆ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν βαθμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐξαπλώθη πανταχῶς. Ὅλα τὰ μέρη τῶν ἐπιστημῶν καὶ κατ' ἐξοχὴν ἡ ἐπιμέλεια τῶν τεχνῶν δὲν ἤθελεν ὑψωθῆ εἰς τοῖστον βαθμὸν, καθὼς εἶναι τὴν σήμερον, εἰάν ἡ ναυτιλία δὲν ἤθελε τελειοποιηθῆ τόσο πολλὰ. Τώρα ἐργάζεται ὁ Κινέζος, ὁ Ἀμερικανὸς καὶ ὁ Αἰρικανὸς διὰ τὸν Εὐρωπαῖον, καὶ αὐτὸς ἐργάζεται πάλιν δι' αὐτὸς. Ὁ κερδομανὴς πραγματευτὴς

δὲν

δὲν φοβεῖται κίνδυνον, καὶ μεταχειρίζεται ὅλα τὰ μέσα, ὅταν εἶναι ἰκανὴ πιθανότης, ὅτι μέλλει νὰ κερδήσῃ. Ὅθεν ὅλος ὁ γνωστὸς κόσμος εὐρίσκεται εἰς γενὸν σύνδεσμον, καὶ οἱ κάτοικοί τε ἀνταλλάσσει μεταξὺ τῶν τὰ ἀμοιβαῖα προϊόντα των, ἢ τὰ πληρώνονται κατα τὴν ὑπ' αὐτῶν δεχθεῖσαν τιμὴν εἰς χρήματα, ἢ εἰς ἐκδουλεύσεις.

§ 4.

Ἡ πρώτη αἰτία τῆς ναυτιλίας ἦτον ἡ ἀλιευτικὴ, ἣ τις τότε ἐνεργεῖτο βέβαια εἰς τὰ παραθαλάσσια ἐκάσε τόπε. Δι' αὐτῆς ὅμως ἐμαθον οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ πλείον τὴν ναυτικὴν τέχνην καὶ τὴν ναυτιλίαν. Ἀλλ' εἰς ταύτην τὴν ἀλιευτικὴν κατεγίνοντο ἴσως τὸ πάλαι μόνον ὁ κοινὸς λαὸς, τὸ ὅποιον καὶ ἄχρι τῆδε γίνεται. Τὴν σήμερον ὅμως ἔλαβεν ἄλλην μορφήν, καὶ ἐγένετο ἔργον μεγάλων ἀνθρώπων. Παρασκευάζονται δηλαδὴ τῶρα μεγαλώτατα πλοῖα διὰ νὰ ψαρεύωσιν εἰς τὰς θαλάσσιας. Κατ' αὐτῶν τὸν τρόπον ἀγρεύονται, ὁ θαλάσσιος ὄνος (Stockfisch), ἡ μαινίς (χαρίγγα), τὸ κῆτος κ. τ. λ. εἰς μεγάλας ποσότητας καὶ φέρονται εἰς τὸ ἐμπόριον.

§ 5.

Ἐπειδὴ αἱ διὰ θαλάσσης ἐνεργεῖσθαι ὑποθέσεις ἐπολλαπλασιάθησαν τόσον πολλὰ, ὥστε ἡ ναυπηγία κατέστη ἰδίως ἐπιτήδευμα, πολλοὶ ἄνθρωποι ἐνησχολήθησαν ἐκτοτε εἰς αὐτό. Οἱ κατασκευάζοντες ἢ ἀγοράζοντες πλοῖόν τι ὀνομάζονται Ναυκλήροι (Rheder). Ἐπειδὴ δὲ ἐν θαλάσσιον πλοῖον κατασκευασμένον κατα τὴν νῦν μέθοδον εἶναι πρᾶγμα πολυέξοδον, εἰς ἄνθρωπος μόνος μὴ ἔχων ἰκανὰ χρήματα διὰ νὰ κατασκευάσῃ τοιοῦτον πλοῖον ἐξ ἰδίων, ζητεῖ ἔτι ἓνα ἢ πλείοτες ἄλλες συμπολίτας τε, εἰ ὅποιοι θέλωσι νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν πλοίων. Αὐτοὶ ὀνομάζονται Συνναύκληροι. Ὀμοίως ὀνομάζονται καὶ οἱ ἀγοράζοντες παρὰ τινος ὀλοκλήρου πλοῖον ἓν, δύο, ἢ καὶ πλείονα μέρη ὑπὸ τὸ ὄνομα μερίδια τῶν πλοίων. Τοιαῦτα ἢμπορεῖ καθ' εἰς νὰ εὔρη, ὅστις δύναται νὰ μεταχειρισθῇ τὰ χρήματά τε, καὶ ὀνομάζεται ὁμοίως Μέτοχος, Συνναύκληρος, ἢ Σύντροφος τῶν πλοίων.

§. 6.

Πρότερον, εἰς ἢ πολλοὶ ἐμπορικοὶ οἴκοι εἶχον πρὸς ἰδίαν χρῆσιν μόνον ἐν ἢ πολλὰ πλοῖα εἰς ἔργον, τὰ ὅποια ἢ ἐπλήρω-
νον αὐτοὶ καὶ τὰ κατασκευάζον, ἢ τὰ ἠγόραζον, καθὼς καὶ
τώρα ἐτι γίνεται πολλάκις, μάλιστα εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς
Ἀγορὰς. Ἐπειδὴ ὅμως τώρα εἶναι τόσοι μεγάλοι καὶ μικροὶ
πραγματευταί, οἱ ὅποιοι ὅλοι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πραγμα-
τεύονται διὰ θαλάσσης, ἐνώνονται πολλοὶ ὁμῶς διὰ νὰ φορτί-
σωσιν ἐντελῶς τὸ πλοῖον μὲ τὰ διάφορα εἰσπρατὰ πράγματά των;

§. 7.

Πολλάκις ὅμως οἱ κύριοι ἐνὸς πλοῖος, δὲν δύνανται νὰ τὸ ἔ-
χωσιν εἰς ἔργον μὲ τὰς ἰδίας ὑποθέσεις των διὰ νὰ μὴ τὸ ἀφή-
σωσι δὲ νὰ μένη ἄργον μὲ ζημίαν των, τὸ ναυλώνουσι, τ. ε. κοι-
νολογῶσιν εἰς τὰς πραγματευτὰς, ὅτι τὸ πλοῖον των μέλλει νὰ
πλεύσῃ εἰς τῆτον ἢ εἰς ἐκείνον τὸν διορισμένον τόπον, καὶ θέ-
λει νὰ λάβῃ μεθ' ἑαυτῆς ξένας πραγματείας μὲ συμπεφωνημένον
ναῦλον. Ὁ διοικητὴς τῆ πλοῖος τ. ε. ὁ Καπετάνος δίδει τότε ἐνὶ
ἐκάσῳ, ὅς τις φέρει πραγματείας εἰς τὸ πλοῖον, ἀπόδειξιν (Con-
noissement), ἐν ἢ φανερώνει, ὅτι παρέλαβε τὰς πραγματείας, καὶ
θέλει τὰς παραδώσει εἰς τὸν διορισμένον τόπον.

§. 8.

Ὁ διοικητὴς τῆ πλοῖος ὑπογράφων τὴν ἀπόδειξιν, πρέπει νὰ
προσέχη, μήπως παραδίδονται αὐτῷ πραγματείας, μὴ ἐμπερι-
εχόμεναι εἰς τὰς πίδας, δέματα κ. τ. λ. Ὁμοίως πρέπει νὰ
ἔχη μεγάλην προσοχὴν διὰ τὰ μέτρα καὶ εἰσπρατὰ (ζύγια), κατὰ
τὰ ὅποια παραλαμβάνει τὰς πραγματείας, ἐπειδὴ ἢμπορεῖ εὐ-
κολὰ νὰ σημειωθῶσι παρὰ πολλὰ μέτρα ἢ εἰσπρατὰ, διὰ τὰ ὅποια
ἔπειτα πρέπει νὰ ἀπολογηθῇ. Ὁ διοικητὴς τῆ πλοῖος πρὸς τῆ-
τοις πρέπει νὰ προσθέτῃ εἰς τὴν ἀπόδειξιν καὶ ταῦτα: Τὰ
ἐμπεριεχόμενα καὶ τὸ βᾶρος ἐμοὶ ἄγνωστα, ἐλείθερα ἀπὸ ἐκροῆν,
ἀπὸ βλάβην κ. τ. λ. Ἴνα δὲ αὐτῶν τῶν φράσεων παραλαμβάνῃ
πᾶσαν ὑποχρέωσιν τῆ νὰ ἀπολογηθῇ δι' αὐτὰς τὰς ζημίας. *Διὰ
καθ'*

καθ' ἓν πράγμα γίνονται συνήθως τρεῖς ἀποδείξεις: δηλαδή ὁ φορτιστής λαμβάνει ἐξ αὐτῶν δύο, ἀπὸ τὰς ὁποίας τὴν μὲν πέμπτην πρὸς ὃν εἶναι διωρισμέναί αἱ φορτισθεῖσαι πραγματεῖαι, τὴν δὲ ἄλλην τὴν φυλάττει, διὰ τὴν εἰρήνην πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν τε, εἰάν ἢ σαλεύσῃ αὐτῷ πρώτη ἢ θέλῃ παραπέσει. Τὴν τρίτην κρατεῖ ὁ διοικητής. Ἢμπορεῖ ὅμως ὁ φορτιστής τῆ πλοῖου νὰ ζητήσῃ πλειοτέρας ἀποδείξεις, καὶ ὁ διοικητής ὀφείλει νὰ τὰς δώσῃ. προστίθῃσιν ὅμως εἰς καθ' ἓν γράμμα χάριν προνοίας, ὅτι μὲν αἱ ἀποδείξεις πληρωθείσης, ὅλα τὰ λοιπὰ ἀπαράλλακτα ἀντίγραφα νὰ μένωσιν ἄκυρα καὶ νὰ θεωρῶνται ὡς πληρωμένα.

§. 9.

Ὁ διοικητής ὀφείλει νὰ παραδώσῃ τὰς πραγματείας εἰς τὸν διωρισμένον τόπον, ὅταν τῷ ἐμφανισθῇ ἡ ἀπόδειξις, χωρὶς τινος ἀντιλογίας, τῆτο δὲ μὴ ποιήσας, καταντῶ νὰ βιασθῇ ὑπὸ τῆς Ἐξουσίας.

Αἱ ἀποδείξεις δύνανται νὰ γυρωθῶσιν ὡς αἱ καμπιάλαι, καὶ ὁ ἔχων αὐτὴν ἔχει μόνος τὸ δίκαιον νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆ διοικητῆ τὰς ἐν αὐτῇ σημειωμένας πραγματείας.

§. 10.

Ἄν μία ἀπόδειξις πρέπει νὰ εἶναι συνθεμένη κατὰ τὸ πρόπον, ὀφείλει νὰ περιέχῃ τὰ ἐπόμενα ἐσιώδη ἄρθρα: α') Τὰ σημεῖα (μάρκας) καὶ τὰς ἀριθμοὺς (τὰ νῆμερα) τῶν πίδων καὶ δεμάτων, β') τὴν ποιότητα τῶν πραγματειῶν, γ') τὸν πρὸς ὃν ἀποστέλλεται τόπον, δ') Ὀλόκληρον τὸ ὄνομα τῆ φορτιστῆ, καὶ τῆ μέλλοντος παραλαβεῖν τὸ πράγμα, ε') πόσον συμφωνήθη ὁ ναῦλος, ἂν ἐξ αὐτῆ ἐδόθη τι καὶ πόσα. Πρὸς τέτοις ὁ ἀριθμὸς τῶν δεμάτων (κολλέτων) πρέπει νὰ σημειωθῇ ὀλόγραφος διὰ γραμμάτων, καὶ ὁ κενὸς ἐν τῇ ἀποδείξει μένων τόπος νὰ γεμισθῇ μὲ γράμμας, διὰ νὰ μὴ ἢμπορῇ νὰ προσεθῇ τι ψεῦδος. ε') ὅλα τὰ ἀντίγραφα τῶν ἀποδείξεων, ὅσα καὶ ἂν ἤθελον εἶναι, πρέπει νὰ γραφῶσιν ὅμοια καὶ ἀπαράλλακτα. Τῆτο εἶναι πολλὰ ἀναγκαῖον, ἐπειδὴ ἐξ ἐναντίας πίπτει ἡ ὑποψία εἰς τὴν διοικητὴν.

Ὁ διοικητὴς τῆ πλοῖς καὶ παρήρσιασθείσης αὐτῷ τῆς ἀποδείξεως δὲν χρεωθεῖ νὰ παραδώσῃ τὰς ἐν αὐτῇ διαλαμβανομένας πραγματείας, πρὸτὲ λάβῃ τὸν συμφωνηθέντα ναῦλον.

§. 11.

Δὲν φορτίζονται ὅμως πάντοτε τὰ πλοῖα μὲ κομμάτια πραγματειῶν διαφόρων φορτισῶν, ἀλλ' εἰς ἢ πολλοὶ πραγματευταὶ δύνανται διὰ ὑποθέσεις, ἅς κάμνουν κοινῶς, νὰ συμφωνήσωσιν ἐν ὁλόκληρον πλοῖον διὰ ἴδιον λογαριασμόν καὶ νὰ τὸ φορτίσωσι. Εἰς ἐν τοιούτον συμφωνητικόν, τὸ ὁποῖον συνήθως λέγεται Charte partie, ἢ Certe partie, γράφεται τὸ ὄνομα τῆ φορτισῆ καὶ τῆ διοικητῆ, ἡ ὀνομασία καὶ τὸ μέγεθος τῆ πλοῖς, ὁ τόπος ὅπου φορτίζει ὁ διοικητῆς, ὁ καιρὸς, τὸν ὁποῖον ἔχει νὰ διατρίψῃ ἐκεῖ διὰ τὸ φόρτισμα, ὁ τόπος τῆς ἐκφορτίσεως, καὶ ὁ συμφωνηθεὶς ναῦλος, τὰ ἐξοδα τῆς εἰσεως (σαλίας), οἱ τελωνικοὶ φόροι τῆ τόπου καὶ ἄλλα τινὰ ἅσα σοχάζεται εἰς τῆτο ἀναγκαῖα. Τὸ ἐπόμενον παράδειγμα θέλει σαφηνίσει τὸ ὅλον ἐντελέστατα.

§. 12.

Ἐν ἔτει 1817 τῷ 24 ἔτει τῆς βασιλείας τῆ Αἰτοκράτορος Αβερίας Φραγκίσκου τῆ Β, τῇ τετραδί κατὰ τὴν 7 τῆ Μαΐου μηνὸς ἐπαρήρσιασθησαν εἰς ἐμὲ τὸν (δεῖνα) ὠρμισμένον Νοτάριον ὁ κύριος (δεῖνας) πραγματευτῆς ταύτης τῆς πόλεως Τριεσίς, ὡς ναυλωτῆς, καὶ ὁ διοικητῆς (δεῖνας) διοικῶν τὸ Αβεριακὸν πλοῖον ὀνομαζόμενον (N) ἕως 5000 κεντηναρίων μεγέθους ὡς δεχόμενος φορτίον, καὶ ἐφανέρωσαν, ὅτι συνεφώνησαν νὰ φορτισθῇ τὸ ῥηθέν πλοῖον εἰς τὴν πόλιν Νεάπολιν διὰ τὴν Μαρσιλίαν, ζητήσαντες παρ' ἐμὲ νὰ συνθέσω τὸ συμφωνητικόν (Charte partie) δὲ αὐτὸ κατὰ τὸ καθήκον καὶ νόμιμον σχῆμα, ἐτελείωσαν δὲ τὴν συμφωνίαν των κατὰ τὸν ἀκόλαθον τρόπον.

A. Ὁ ῥηθεὶς διοικητῆς (δεῖνας) ὑποχρεῖται διὰ τῆ παρόντος, τὸ πολὺ ἕως τῆς 25 τῆ Μαΐου μηνὸς τῆ τρέχοντος ἔτους νὰ εἶναι ἕτοιμος, διὰ κα πλείσῃ, ἀνευ ἀναβολῆς μὲ τὸν πρῶτον δεξιὸν ἄνεμον καὶ καιρὸν εἰς τὴν Νεάπολιν, ὅπου θέλει ἀρχίσει αὐτῶν.

αὐτὸς ὁ φορτισμὸς, καὶ ἐκεῖ νὰ παρασῆσῃ τὸ ῥηθὲν πλοῖον τε εἰς χοῆσιν τῆ κυρίας ναυλωτῆ, σερεὸν καὶ καλὸν, ἐξαιρέτως δὲ τὸ ἐπάνω κατάσρωμα καλῶς πεπακτωμένον (καλαφατισμένον), τὰ κατάρτια, τὰς ἀντλίας, μὲ ὅλα τὰ δι' αὐτὸ τὸ ταξίδιον ἀναγκαῖα ἐν καλῇ καταστάσει, διὰ νὰ ἠμπορέσῃ νὰ φέρῃ διὰ θαλάσσης τὸ (δεῖνα) πρᾶγμα. ὁμοίως ὑπόσχεται νὰ ἐφοδιασθῆ με ἐν νέον Ἀυτοκρατορικὸν διαβατήριον γράμμα (Passporte) τῆ πλοῖς καὶ μετὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα γράμματα.

Β. Ἐφθάσῃ ὁ διοικητὴς εὐτυχῶς μετὰ τὸ πλοῖον τε εἰς τὴν Νεάπολιν, ὀφείλει νὰ φροντίσῃ δι' ἰδίων ἐξόδων νὰ πάρῃ διὰ ἔρμα (σαβέρων) τόσας πέτρας ὅσαι εἶναι ἀναγκαῖαι, διὰ τὸ ὅποιον ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται αὐτῷ νὰ λάβῃ ἄμμον, νὰ κάμῃ πρὸς τούτοις τὸ κατάσρωμα τῆς τρύπιδος (Garnier)¹, καθὼς συνηθίζεται εἰς παρόμοια ταξίδια τελάχιστον τόσον ὑψηλὸν, ὅση εἶναι ἡ δοκὸς τῆς τρύπιδος, καὶ τότε γενομένης, ὑπόσχεται ὁ κύριος ναυλωτῆς, διὰ τῆ ἐκεῖ ἀνταποκριτῆ αὐτῆ, νὰ φορτίσῃ τὸ ῥηθὲν πλοῖον μετὰ (τόσα) κεντηνάρια (πρᾶγμα), καὶ νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὸ πλοῖον ἐλεύθερον ἐξόδων. Ὁ δὲ διοικητὴς δὲν ἔχει τὴν ἀδειαν νὰ φορτίσῃ τοιοῦτον πρᾶγμα διὰ λογαριασμὸν τε ἢ δι' ἄλλον τινὰ διὰ Μαρσιλίαν, καὶ νὰ τὸ ἐκφορτίσῃ ἐκεῖ, ἐπι ποινῇ 500 φιορινίων. Ἄλλα δὲ εἶδη πραγματειῶν εἶναι ἐλεύθερος νὰ δεχθῆ, διὰ νὰ ἀπογεμίσῃ τὸ κενὸν τῆ πλοῖς τε.

Γ. Τῆ προδηλωθέντος φορτίσματος γενομένης, λαβὼν ὁ διοικητὴς τὴν πρὸς ἐξαποσελὴν ἐτοιμασίαν τε παρὰ τῆ ἀνταποκριτῆ τῆ ναυλωτῆ, ὑποχρεῖται, μετὰ πρῶτον ὄψιν ἄεμον καὶ καιρὸν νὰ ἐκπλεύσῃ ἀνυπερθέτως καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον τε κατ' εὐθείαν εἰς Μαρσιλίαν, χωρὶς νὰ εἰσορμίσῃ καθ' ὁδὸν εἰς ἄλλον τινὰ λιμένα ἢ ὄρμον, ἐκτὸς μεγάλης ἀνάγκης, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀποδείξῃ μετὰ τὴν ἀνήκυσαν θαλάσσιον διαμαρτυρίαν.

Δ.

¹) Ἐσωθεν τῆ πλοῖς εἰς τὸν πάτον, ὅπερ μία μεγάλη δοκὸς, ἢ τρύπις, ἐνοῖνει τὰ πλευρὰ, βάλλονται σανίδες ἢ ἄλλαι δοκοὶ εἰς τὰ πλάγια τῆς μεσαίας δοκῆς, διὰ νὰ βάλλωνται ἐπ' αὐτὰς αἱ πραγματεῖαι καὶ κα μὴ ἐγγίξωσιν εἰς τὸν πάτον, ὅς τις σχεδὸν πάντοτε ἔχει νερὸν. αὐτὸ τὸ κατάσρωμα λέγεται Γαλλισὶ Garnier.

Δ. Μετὰ τὴν εἰς Μαρσιλίαν ἔλευσίν τε παραδίδει ὁ διοικητὴς τὸ εἰς τὴν Νεάπολιν ληφθὲν φορτίον (δεῖνα), κατὰ τὴν περίληψιν τῆς ἐπ' αὐτῆ ἰπογεγραμμένης ἀποδείξεως. Οἱ δὲ ἐκεῖ ἀνταποκρίται τῆ κυρίῃ ναυλωτῆ εἶναι ὑπόχρεοι νὰ μετακομίσωσι τὸ φορτίον (δεῖνα) ἐκ τῆ πλοῖς ἐλεύθερον, καὶ νὰ πληρώσωσι τῷ διοικητῇ, ἄνευ τινὸς ἀντιλογίας, μετὰ τὴν γενομένην πιεσὴν παράδοσιν αὐτῆ, ναῦλον διὰ καθ' ἓν κεντηνάριον (τόσας) λίβρας, ὅμῃ καὶ 10 τὰ ἑκατὸν συνήθη ἀβαρίαν¹), καὶ καθόλε 40 λίβρας δι' ὅλον τὸ φορτίον²), κατὰ τὴν καμπλικὴν καταλλαγὴν.

Ε. Διὰ τὸν φορτισμὸν καὶ ἐκφορτισμὸν διωρίσθησαν καὶ ἀπεφασίσθησαν καθόλε 50 ἡμέραι, αἱ ὅποια λαμβάνουσιν εἰς τὴν Νεάπολιν τὴν ἀρχήν των, μετὰ 54 ὥρας ἀφ' ἧ φανερώση ὁ διοικητὴς, ὅτι εἶναι ἔτοιμος νὰ φορτίσῃ, καὶ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκφορτίσεως Μαρσιλίαν ἀρχίζουσιν ἀπὸ τῆς δευτέρας ἡμέρας, μετὰ τὸ ἐκεῖ κατευόδιον τῆ πλοῖς. Ἐὰν δὲ ὁ διοικητὴς ἤθελεν ἐμποδισθῆ ἐκ μέρους τῆ ναυλωτῆ ὑπὲρ τὰς διωρισμένας ἡμέρας διὰ τὸν φορτισμὸν καὶ ἐκφορτισμὸν, νὰ δίδονται αὐτῷ ἐν τῷ καιρῷ τῆς πληρωμῆς τῆ ναύλε διὰ τῆτο πρὸς 20 λίβρας διὰ πᾶσαν περιττὴν ἡμέραν.

Σ. Ὁ διοικητὴς διευθύνεται εἰς Μαρσιλίαν μὲ τὸ πλοῖον τε πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν τῆ κυρίῃ ναυλωτῆ, ὡς ἂν νὰ διευθύνετο παρὰ τῶν μετόχων τῆ πλοῖς πρὸς αὐτόν. Ὁμοίως ὑποχρεῖται νὰ ἐλλιμενίσῃ (ἀράξῃ) τὸ πλοῖον τε εἰς τὰς καθήκοντας τόπους, καθ' ὅσον συγχωρεῖ τὸ βᾶθος.

Ζ. Ὁ διοικητὴς δὲν ἐγγυᾶται διὰ τὸν κίνδυνον τῆς θαλάσσης καὶ διὰ ἐμποδισμὸν τινα, συμβαίνοντα ἐκ πολεμικῶν περιστάσεων, ἢ ὑπὸ τῶν Βασιλέων, Ἡγεμόνων καὶ Δυναστῶν, ἀλλὰ μόνον ἔχει νὰ φροντίσῃ, διὰ νὰ διατηρήσῃ καὶ βεβαιώσῃ τὸ δίκαιόν τε μὲ διαμαρτυρίαν, ὅπως εἶναι τρόπος νὰ ἐνεργηθῆ. Ὅταν φθάσῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς Μαρσιλίας ὑπόσχεται ὁ διοικητὴς

¹) Περὶ τῆς ἀβαρίας ἴδε κατωτέρω.

²) Αὕτη ἡ πληρωμὴ ἢ διδόμενη τῷ διοικητῇ εἰς ὅλον τὸ φορτίον ἐκτὸς τῆ ναύλε, λέγεται (Karlaken).

κητής να ανοίξη μίαν μικράν σημαίαν (Goels) εἰς τὸ ἐμπροσθινόν κατάρτιον, καὶ να ἔχη ἐπιμέλειαν, ὡς εἰς τὸ γράμμα τῆς ὑγείας. *) να σημειωθῶσιν ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν ἀκολούθων τε ὑπὸ τῆ ἐπ' αὐτῷ τέτῳ διορισμένῃ παρὰ τῆ Βασιλέως τε.

Η' Ο Ναυλωτῆς πληρώνει τὸν τελωνικὸν φόρον διὰ τὸ φορτίον εἰς τὸν τόπον τῆ Τελωνίε καὶ ὁ διοικητῆς διὰ τὸ πλοῖον τε. Ἐποχρεῶνται οἱ ἠθύντες συμφωνῶντες ἀμοιβαίως πρὸς ἀλλήλους να ἐκπληρώσωσι ταῦτα πάντα, ἤτοι ὁ μὲν Ναυλωτῆς τὸ δοτιὸν φορτίον, ὁ δὲ διοικητῆς τὸ ὑποκείμενόν τε, τὸ πλοῖον καὶ τὸν ναῦλον, καθυποβάλλοντες ὅλα αὐτὰ εἰς τὰς νόμους καὶ ἔθιμα τῆς θαλάσσης.

Εἰς δὲ τὴν περὶ τέτῃ ἐνδειξιν ὑπεγράφη τὸ παρὸν συμφωνητικὸν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐν τῷ κώδικί με ἰδιοχείρως καλῆ πίσει, ὑπὸ τὴν δημοσίαν παραίτησιν πασῶν τῶν ἐκ τῶν νόμων γινομένων αὐτοῖς εὐεργεσιῶν καὶ προφάσεων, ἐναντίον τῶν ἀνωτέρω συμφωνηθέντων.

Ἐγένετο ἐν Τριεσίῳ.

ὡς ἀνωτέρω.

Ο δεῖνας διοικητῆς.

Ο δεῖνας Ναυλωτῆς.

Οὗς ἐπιβεβαιοῖ ὁ δεῖνας Νοτάριος.

Ἐκ τέτῃ τῆ παραδείγματος βλέπει τις σαφέστατα διὰ πόσα πράγματα πρέπει να διδῆ προσοχὴν εἰς τὸ συμφωνητικὸν (Charte partie).

§. 13.

Δὲν εἶναι ἱκανὸν εἰς τὸν διοικητὴν τῆ πλοῖε, τὸ να ἔχη φορτίον διὰ τινὰ τόπον ξένον, ἀλλὰ πρέπει να προβλέπη καὶ τὸ ἂν ἤμπορῇ να εὔρη φορτίον εἰς τὴν ἐπιστροφὴν. Τέτῃ ὅμως δὲν συμβαίνει πάντοτε, διότι ἢ δὲν εἶναι ἐκεῖ τι να φορτίση, ἢ εἶναι ἀπηγορευμένον ὑπὸ τῶν νόμων τῆ τόπῃ, τὸ να λαμβάνωσιν οἱ ξένοι ναῦται τὸ κέρδος τῶν ἐντοπίων, τὸ ὁποῖον ἤμπορε-

Τ

πορε-

*) Γράμμα τῆς ὑγείας, εἶναι εἶδος διαβατηρίου (Passport), δίδόμενον ὑπὸ τῆς ἐξουσίας εἰς τὰς διοικητὰς τῶν πλοίων, δὲ ἔ δηλοποιεῖται, ὅτι ἀπέπλευσεν ἀπὸ τόπον ὑγιῆ, καὶ ὅτι εἰς τὸ πλοῖον τε δὲν ἔχει κολητικὴν τινὰ νόσον.

πορῶσιν εὐκόλῃ νὰ τὸ κάμωσιν αὐτοί. Διὰ τῆτο εἰσῆχθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸ γνωστὸν ἄρθρον τῆς ναυτιλίας (Navigations acte)¹). Ἀνίσως λοιπὸν ὁ διοικητὴς δὲν ἤμπορῇ νὰ εἴρῃ φορτίον εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκφορτίσεως, καὶ ἀναγκάζεται ἐκ τῆτος νὰ ἐπιστρέψῃ μὲ ἔρμα (σαβῆραν), πρέπει νὰ ζητήσῃ πλειότερον ναῦλον διὰ τὸν ἐκεῖ δρόμον τε, διὰ τὸ ὅπερ περέλαβε φορτίον. Δύναται τις τελάχις μὲ συμπερασμὸν νὰ ἡξέυρῃ πρότερον, ἂν εἰς τὸν τόπον, πρὸς ὃν διορίζεται τὸ πρῶτον φορτίον ἤμπορεῖ νὰ ἐλπίζεται δευτέρον φορτίον διὰ τὴν ἐπιστροφὴν, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν βεβαιότητα ἢ ἀβεβαιότητα πρέπει ὁ Ναυλωτὴς ἢ ὁ διοικητὴς νὰ κάμῃ ἄλλον τρόπον.

§. 14.

Ὅθεν συμβαίνει πρὸς τέτοις συνήθως, ὡς ὁ διοικητὴς ἄμα φθάσας εἰς τὸν διορισμένον τόπον τε, καὶ ἐκφορτίσας ἐκεῖ τὸ φορτίον τε, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν, ἢ νὰ κάμῃ ἄλλα ἔξοδα, πλέει εἰς ἄλλον ἢ εἰς πολλὰς λιμένας, διὰ νὰ εὔρῃ ἐκεῖ βεβαιότερον τὸ ὀλόκληρον φορτίον. Διὰ τῆτο συμβαίνει, καὶ τὸ νὰ φορτίσῃ τὸ πλοῖον πάλιν διὰ πολλὰς ἄλλας λιμένας, ἐν οἷς ἐκφορτίζεται τῆ βάρης τε κατ' ὀλίγον εἰς διάφορα κομμάτια.

Ὅταν εἰς ἢ πολλοὶ πρυγματευταὶ φορτίζουσι τὸ ἰδικόν των πλοῖον, ἀκολουθεῖσι πολλάκις κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Φορτίζουσιν Εὐρωπαϊκὰ προϊόντα τεχνητὰ, ἢ φυσικὰ καὶ πέμπουσιν τὸ πλοῖον, π.χ. εἰς τὴν Βρασιλίαν, ἢ καὶ εἰς τὴν Ἰσπανικὴν Ἀμερικὴν, διὰ νὰ πωλήσωσι τὸ φορτίον εἰς αὐτὰς τὰς τόπας, εἰ-

τε

¹) Navigationsacte, Ἀγγλ. ὀνομάζεται ἡ διαταγὴ καὶ τὸ θέσπισμα, κατὰ τὰ ὅποια ἐφρόντισεν ἡ Ἀγγλία νὰ διατηρῇ τὴν ἐγχώριον ναυτιλίαν εἰς ἐνέργειαν, καὶ ἀπηγόρευσε τὰ ξένα πλοῖα ἀπὸ τῆς νὰ λαμβάνωσι φορτίον εἰς τὴν ἐκεῖθεν ἐπιστροφῆν των, ὡς μὲ ὅλον ὅπερ δύνανται τὰ ξένα πλοῖα νὰ φέρωσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰ προϊόντα τῆς τόπων, βιάζονται ὅμως νὰ ἐπιστρέψωσι κενά. Με αὐτὸ τὸ μέσον ἡξήσεν ἡ Ἀγγλία τὴν ναυτιλίαν της, ὡς ἀπὸ τῆς 1660 ἔως κατ' ὄξυδος ἐξεδόθη καὶ ἐπεκρυσθῆ αὐτὸ τὸ θέσπισμα, ἕως τῆς 1794 καὶ ἐφεξῆς ἔκαμε γιγαντιαῖα βήματα ἢ ἐξαγωγὴ τῶν πραγματειῶν. Ἰδὲ περὶ αὐτῆς, Λεξοβικὸν ἐμπορικὸν λεξικὸν ἐν τῇ λέξει Schiffahrtsacte.

τε ὀλόκληρον, εἴτε κατὰ μέρος διὰ τῆ ἐμπορικῆ ἀπαγορεύματος. ¹) (διότι οἱ ξένοι δὲν ἠμποροῦσιν ἐπεὶ νὰ πραγματεύωνται ἐλευθέρως). Τέτα·γενομένῃ, ὁ διοικητὴς δὲν ἠμπορεῖ βέβαια νὰ εὔρη ἐκεῖ φορτίον διὰ τὴν Εὐρώπην, ἀλλ' ἀπέρχεται κατὰ τὰς δοθείσας αἰτῶ διαταγὰς π.χ. εἰς τὴν Γαλλικὴν νῆσον ²), εἰς τὴν Βουρβῶν ³) κ. τ. λ. διὰ νὰ φορτίσῃ, τὸ πλοῖον μὲ καφρὸν ἢ μὲ ἄλλας πραγματείας διὰ τὴν ἐπειροφὴν τε, ἀγοράζων αὐτὰς μὲ τὰ χρήματα, ἅπερ ἔλαβεν ἐκ τῆ πωληθέντος φορτίου τε. Ὡσαύτως ἐν πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἐκφορτίζει εἰς τὰς Ἰσπανικὰς λιμένας, πλέει εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ἀπὸ ἑνα λιμένα εἰς ἄλλον, διὰ νὰ εὔρη φορτίον εἰς τὰ ὀπίσω. Ἐν τῷ συνίσταται ἡ λεγομένη παραλιοπλοῖα, ἣ τις διὰ τὸ ἀβέβαιον τῆς ἀπολαύσεως δὲν εἶναι πάντοτε ἐπικερδῆς, μάλιστα ὅταν γίνηται εἰς μακρυνὰς τόπους.

§. 15.

Εἰς τῷτο ὑφίσταται ἡ παραλιοπλοῖα, ἂν ἔθνος τι εἶναι ἐπιτήδειον ἐξαιρέτως πρὸς ναυτιλίαν, ἂν ἔχῃ πολλὰς καὶ καλὰς ναῦτας, ἔχοντας θέλησιν καὶ καιρὸν διὰ νὰ πλεύσωσιν ὑπὸ δέλευσιν ἄλλων ἔθνων. Πρὸς τέτοις πρέπει νὰ εἶναι εἰδημον τῆς ναυπηγίας, καὶ νὰ ἠμπορῇ εὐκόλως νὰ συναγῇ τὴν εἰς αὐτὴν χρήσιμον ὕλην, ἢ νὰ τὴν ἔχῃ αὐτὸ εἰς τὸν τόπον τε. Διότι ἀλλέως δὲν θέλει τελεσφορήσει ποκὺ εἰς τὸν διὰ ναυλώσεως πλῆν. Διὰ νὰ τοῦ ἐνεργῇ δὲ εἰς μεγάλην ἔκτασιν, πρέπει πρὸς τέτοις, τὸ ἐνεργῆν αὐτὸν ἔθνος, νὰ ἠμπορῇ διὰ τῆς θαλασσίης δυνάμεώς τε νὰ ἀποκτᾷ σέβας διὰ τὴν σημαίαν τε. Μὴ ἔσης δὲ ἰκανῆς εἰς τῷτο, ἂν ἤθελε συμβῇ ὁ πλέον ἀσήμαντος θαλάσσιος πόλεμος, θέλει κατασραφῇ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἢ ναυτιλίαν τε, ἐπειδὴ κατὰ τὰς παρόντας καιροὺς δὲν ὑπάρχει πλέον κυρίως κανεῖς ναυτικός νόμος, καὶ ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἰσχυρὰ πολιτεία μεταχειρίζεται τὰ ἄλλα μικρὰ θαλασσοπορῶντα ἔθνη κατὰ τὴν προαίρεσίν τῆς, καὶ καθὼς τὸ ἀπαιτεῖ τὸ κατὰ καιρὸν κέρδος τῆς.

Γ 2

¹) Contreband ἰδὲ σελ. 21.

²) Isle de France.. ἰδὲ σελ. 10.

³) Bourbon ἰδὲ σελ. 5.

Ὁ παρελθὼν θαλάσσιος πόλεμος ἀπέδειξε παραπλὺ τὴν κατὰ προαίρεσιν καὶ δυνασικὴν χρῆσιν τῶν τε Ἀγγλῶν καὶ τῶν Γάλλων, οἱ ὅποιοι δὲν ἐσεβάσθησαν μήτε φυσικὰ δίκαια, μήτε πραγματικὰς συνθήκας, ἀλλ' ἔκαμαν καθὼς τοῖς ἐφάνη καλὸν κατὰ τὰς τυχούσας καιρικὰς περιστάσεις.

Οἱ πολλοὶ καὶ καλοὶ διώρυγες, καὶ οἱ ἐν παντὶ καιρῷ τῆς ἔκτατος πλεῦστοι ποταμοὶ, οἱ ὅποιοι ἔχουσι τὴν ἀρχὴν των βαθύα εἰς τὴν θηρὰν, αὐξάνουσιν ὑπερβολικὰ τὴν ναυτιλίαν. Πρὸς τέτοις πάσχει ἡ ναυτιλία κατὰ πολλὰ ἐκ τῶν συνεχῶν τελωνίων, καὶ ἐκ τῶν δικαίων τῆς ἐκφορτίας ( ), τὰ ὅποια σώζονται ἀπὸ πολὺν καιρὸν παρὰ τὴν ὡραιότερον ποταμὸς μάλιστα τῆς Γερμανίας, καὶ διὰ τὴν τῶν Ἡγεμόνων ἰδιοκέρδειαν θέλει μένει ἐτι πολλὰς χρόνους.

Περὶ τῆς Ἀβαρίας.

§. 16.

Περὶ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς τῆς ὀνόματος ἄχρι τούδε δὲν εἶναι σίμφωνοι οἱ πεπαιδευμένοι. Νομίζουσι δέ τινες, ὅτι παράγεται ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς λέξεως Average, (τ. ε. λογαριασμός κατὰ διάμετρον).

Ἀβαρία σημαίνει γενικῶς λογαριασμὸν ἐπάνω εἰς τὴν ζημίαν, ἢ τις δύναται νὰ ἐπισυμβῇ εἰς τι πλοῖον καὶ εἰς τὰς ἐν αὐτῷ περιεχομένας πραγματείας κατὰ τινὰ θαλασσοπορίαν. ἔτι δὲ ἐπάνω εἰς τὰ ἀναγκαίως γινόμενα ἔξοδα πρὸς διατήρησιν καὶ ἐσφάλειαν τῶ πλῆ, τῶ πλοῖου καὶ τῶν πραγματειῶν.

§. 17.

Ἡ ἀβαρία εἶναι τριῶν εἰδῶν: Α' ἡ κοινὴ καὶ συνήθης ἀβαρία. Εἰς αὐτὴν ἀνήκει τὰ συνήθη ἔξοδα, τὰ γινόμενα ἐν τινι ταξειδίῳ εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὴν ποταμὸς, εἰς τὴν λιμένας κ. τ. λ. Β. γ. Ὅλα τὰ ἐξοδουόμενα χρήματα πρὸς κοινὸν ὄφε-

*) Stapelgerechtigkeit.. ἰδὲ σελ. 62.